

Julkaisija: Kypärämäen-Köhniön asukasyhdistys, Koivukatu 4, 40630 Jyväskylä, puh. 014-253286
<http://kyparamaki.jyvaskyla.fi>

RUUSU JÄSENYYDESTÄ!

Kesä on taas käsillä ja koululaiset aloittaneet kauan kaipaamaansa kesäloman. Asukasyhdistyksen ja -toiminnan näkökulmasta kulunut kevätlukukausi on tuonut kaupungin taholta sekä valoisia että hieman huolestuttaviakin uutisia. Olen erityisen mielissäni hyvin onnistuneista kaupunginosamme 6. kulttuuripäivistä, joita vietettiin maaliskuun alussa. Alueemme asukkaat näyttävät ottaneen jo hyvin omakseen tämän jokavuotisen kulttuuritapahtuman. Myös kirjasto-esitykset ja kirkon kahvimatineat ovat keränneet runsaasti yleisöä. Lienevätkö nämä aktiviteetit vaikuttaneet siihen, että kaupungin kulttuurilautakunnan asukasyhdistyksille myöntämistä avustuksista Kypärämäen-Köhniön asukasyhdistys sai suurimman tuen? Joka tapauksessa tällaiset tunnustukset innostavat edelleenkin järjestämään toimintaa ja virikkeitä asukkaille.

Kypärämäen ja Köhniön kulttuurielämä on vilkastunut myös teatteritoiminnalla, jota tarjotaan säännöllisesti sekä lapsille että nuorille. Kylätaiteilijana aloitti vuoden alussa teatterialalla toimiva Lasse Savola, joka on jo saanutkin kokoon teatteriryhmän alueemme nuorista. Teatteri Capellea luotsaava köhniöläinen Ilona Lehtoranta taas on aloittanut nukketheateritoiminnan KTY:n tiloissa. Kypärämäki ja Köhniö näyttävät muutenkin vetävän runsaasti taiteilijoita ja kulttuuriväkeä asukkaihin. Tämän uskon merkitsevän sitä, että ainakin kulttuuripäiviemme tulevaisuus on taattu.

Kaupungin kiristynyt talous on aiheuttanut taas kerran huolta alueemme palveluiden, erityisesti kirjaston kohtalosta. Meille tärkeän Kypärämäen kirjaston tulevaisuus on ollut vaakalaudalla, mistä viesti on kantautunut varmaankin lähes kaikkien asukkaiden korviin. Taistelutahtoa kyllä löytyy, ainakin mikäli mittarina pidetään kirjaston säilyttämisen vuoksi kerättyä nimilistaa: nimiä kerättiin muutaman viikon aikana lähes 2000. Määrä on huikea, kun ottaa huomioon, että alueemme väkiluku on noin 3500! Toinen huolenaihe liittyy kodikkaaseen kirkkoomme, jonka luovuttamisesta muuhun käyttöön on julkisuudessa keskusteltu. Tuollaista menettelyä on vaikea ymmärtää tai hyväksyä. Nykyistä aktiivisempi jumalanpalveluselämä ja täysipainoinen viikkotoiminta ovat parhaita keinoja osoittaa kirkon tarpeellisuus alueellemme ja sen asukkaille. Itse uskon ja toivon, että saamme pitää täällä sekä kirkon että kirjaston.

Huolimatta ilahduttavasta kulttuurilautakunnan avustuksesta asukasyhdistys tarvitsee myös jäsenmaksuja, jotta toimintaa voidaan järjestää ja mm. tätä lehteä julkaista. Yhdistyksen toimintaa pyritetään talkoovoimin, mutta kulujakin kertyy. Jäsenmaksujen osuus tuloista on huolestuttavasti hiipunut viime vuosina, vaikka toimintaan osallistutaankin aktiivisesti. Nyt pyrimme innostamaan talouksia jäsenmaksujen suorittamiseen Ruusu jäsenyydestä kampanjalla. Jokaiseen talouteen on jaettu tämän lehden mukana pankkisiirtolomake, jolla jäsenmaksun voi

suorittaa. Maksun suorittanut saa Eräkukasta ilmaisen ruusun maksutositettaan vastaan kannattaa siis tukea asukastoimintaa pienellä taloudellisella satsauksella! Kampanja kestää juhannukseen saakka. Jäsenmaksujen avulla pystymme säilyttämään asukastoiminnan vireänä ja kehittämään sitä edelleen.

Elokuu tuo tullessaan perinteisen Köhniön rantajuhlan, joka pidetään maanantaina 11. elokuuta Köhniön uimarannalla. Luvassa on yhteislaulua, makkaraa, lettuja, virvokkeita sekä vaihtelevaa ohjelmaa musiikista onkikilpailuihin. Toivottavasti sää hemmottelee meitä taas yhtä hyvin kuin parina viime vuonna!

Kypärämäki ja sen väki historiikki saa jatkoa lähiaikoina kuvakirjalla, jota aletaan koota kesän aikana. Erityisesti vanhasta kuvamateriaalista on puutetta ja siksi toivonkin, että saisimme käyttöömmä valokuvia vuosien varrelta täällä kauan asuneilta. Kuvat voi toimittaa suoraan hallituksemme jäsenelle Juha Saltevolle, jonka yhteystiedot ovat lehden takasivulla. Tässä yhteydessä haluan kiittää lämpimästi Juhaa aktiivisesta ja ansiokkaasta puheenjohtajakaudesta asukasyhdistyksen hallituksessa. Yritän tehdä parhaani pystyäkseen luotsaamaan yhdistystä edeltäjäni tavoin. Asukkaiden hyvinvointi on sydäntäni lähellä.

Toivotan kaikille Kypärämäessä ja Köhniöllä asuville ja täällä toimiville, yhtä hyvin nuorelle kuin vanhallekin väelle kaunista ja lämmintä kesää!

Sini Louhivuori
 Asukasyhdistyksen puheenjohtaja

**Kukkaloistoa
 Kesän
 Juhlaan ja
 Arkeen!**

**Kukka
 jäsenyydestä!**

**Ark. 11-18
 La 9-14
 Su 11-15**

*Tule noutamaan
 omasi juhannukseen
 mennessä
 asukasyhdistyksen
 jäsenmaksua vastaan*

ERÄ-KUKKA
 Erämiehenkatu 6, 40630 Jyväskylä
 p. 252635

Nuorten soittajien konsertissa kuultiin ensimmäistä kertaa Kypärämäen nuorista muusikoista kootua orkesteria. Pian meillä on oma sinfonia-orkesteri! Kuvassa orkesteria johtaa FT Päivi Arjas.

Kuva Jukka Louhivuori

PIHASUUNNITTELU

Ympäristön vaatimukset pihan suunnittelussa

Kun pihan suunnittelu aloitetaan, katse luodaan ympäröivään tilaan. Oleellista on huomioida myös isommat kokonaisuudet eikä vain keskittyä siihen tuhanteen neliöön joka juuri siinä lähimaisemassa on. Se millainen talo on rakenteeltaan, ratkaisee jo pitkälti valintoja. Onnistunutta arkkitehtuuria pyritään yleensä korostamaan ja huomioimaan se ettei kauniita yksityiskohtia tai kokonaisuuksia ainakaan häivytetä tai peitetä. Se vanha perinteinen suomalainen hyvän maun rakennustapa, joka esi-isillä oli vahvasti hanskassa ja joka perustui arjen käytännöllisyyteen ja jossa myös tarkoituksen mukaisuus ja luonnon yhteys on tavoitettu ei enää nykyisellään ehkä siinä muodossa toteudu. Vaatimukset ovat kasvaneet ja toiveet sekä tavoitteet erilaiset. NykYTEKNIikka sanelee pitkälti rakennusmuodon.

Hirsitalon seuraksi sattuu pihaympäristössä toisenlaiset vaihtoehdot kuin tiilitalon. Talon kerrosluvulla, värityksellä, katon muodolla, erkereillä, terasseilla, kuisteilla on myös merkityksensä jne. – tarvitaanko esimerkiksi katkaisevia elementtejä suoraan kattolinjaan, sopiiko köynnös johonkin kohtaan pehmentämään, kannattaako joka paikkaan laittaa kasvillisuutta vai ratkaistaanko jollain elottomalla materiaalilla. Onko tuo eloton materiaali sitten luonnon materiaali vai teollinen materiaali.

Pihan laittaminen kuntoon on vähän kuin kampaajalla ja meikattavana kävisi – kauniit yksityiskohdat hiotaan kuntoon.

Rakennuksen sijoittuminen tontin alueella määrää muun pihan jäsentelyn

Talon sijoittuminen maisemarakenteessa on hyvin oleellinen asia, rinteellä vaaditaan toisen tyyppiset ratkaisut kuin tasaisella. Nykysuunnauksen mukaan kaikki rakentaminen tulisi tehdä kestävän kehityksen ehdoilla ja se pätee myös ja erityisesti pihan osalla. Toiset alueet ovat kulumiselle alttiimpia kuin toiset ja tarvitsevat erilaista rakennusmuotoa myös pihan osalta. Kasvillisuuden ylläpito ja alueen luonnollisten lähtökohtien huomioiminen on kaiken a ja o.

Se, että sattuuko asumaan maaseudulla vai keskellä taajamaa tahi keskusta-aluetta asettaa myös erilaiset lähtökohdat tavoitteille. Esimerkiksi kasvillisuudella on selkeästi rakennetumman ympäristön muodot, jotka eivät välttämättä istu maaseutumaisemaan, kuin joissain kohdin yksittäin ja tehokeinoina.

Myös naapuruston määrä ja se haluaako olla omissa oloissa vai kenties tarjota osan tontistaan kaikille ihailtavaksi ovat huomioitavia. Joskus joku yhtenäinen linja naapureiden piha-alueiden suhteen nostaa koko alueella kiinteistöjen arvoa. Ei siis samanlaisuus vaan tietty toisto ja rytmi jossain asiassa; kasvillisuus, materiaalit jne. Liikenne määrää suojavihreän tarpeen.

Pihan jäsentely

Kun katsaus lähiympäristössä on tehty ja tärkeät asiat sieltä poimittu, on aika omistautua tontin rajojen sisäpuolelle. Jäsentely eli toimintojen sijoittelu niille tarkoituksen mukaisiin paikkoihin sekä toimimaan halutussa tarkoituksessa, on seuraava asia.

Viisainta on ensin sijoittaa ne käytännön toiminnat, joita pihalla päivittäin tai usein tarvitaan. Oleellisinta ovat selkeä tilajako ja ohjailut kulkureitit. Etäisyyksien miettiminen on tärkeää – kodinhoitohuoneen viereen sijoitettu kuivausteline helpottaa päivärutiineja.

Perheen autojen on sovittava pihaan ja mopot, polkupyörät tarvitsevat paikkansa. Säilytysvaja autotallin lisäksi voi olla hyvä vaihtoehto. Roska-astioille on varattava oma erityinen tilansa, josta ne ovat helposti tyhjennettävissä, eivätkä toisaalta häiritse pihan muuta käyttöä.

Pihan käyttäjien tarpeet määrittävät monia asioita. Lapsille on hyvä olla olemassa oma leikkinurkkaus, joka on valvottavissa (keittiön) ikkunasta. Avoimelle tilalle on yleensä lapsiperheissä tarvetta. Huomioida voi tulevaisuuden, hiekkalaatikon tarve muuntuu toisenlaiseksi lasten kasvaessa.

Terassi, pergola tai huvimaja on tärkeä paikka pihalla oleskelusta nauttivilla. Isäntä tahtoo grillipaikan, emäntä kesäkeittiön. Ilmansuunnat ja maastonmuodot ovat viihtyvyyden kannalta tärkeitä mittareita, sijoittelua mietittäessä.

Kasvimaa kuuluu lähes poikkeuksetta suomalaisen pihapiiriin. Pienellä kotipihalla viljelyinnostuksen voi toteuttaa käyttämällä hyötykasveja koristekasveina. Monet yrtit ja vihannekset ovat koristeellisia ja vastaavasti useat koristekasvit syötäviä.

Toimintojen niveltäminen toisiinsa on muillakin alueilla tärkeää. Louskuttava koira tarhassaan tuskin oleskelunautintoa lisää, saati vieressä tuoksahteleva komposti.

Tilanjako on usein käytännöllistä tehdä kasveilla. Niiden sijoittelussa keskitytään myös kokonaisuuksiin, välttämällä ympäri pihaa sirottelua. Isommat kokonaisuudet toimivat parhaiten ja ovat helpompia hoitaa. Kasvit on muistettava nähdä täysikasvuina ja luonnon malli kerroksellisuudessa toimii istutettavillakin kasveilla.

Ilhanteellisin tilanne on selkeästi jäsenelty, toimiva, tarpeiden mukaan muunneltava, helppohoitoinen piha. Mahdollisuudet siihen ovat, mutta syytä on varautua muutaman luonnoksen tekemiseen

Materiaalivalinnat pihalla

Pihan pinnoitteita valittaessa vaihtoehtoja löytyy runsaasti. On erilaisia teollisia kiviä, luonnonkiviä, murskeita, puuta, betonia, kumia ja rouheita. Kulkureitit on hyvä päällystää, jotta turhalta ylimääräiseltä lian kantautumiselta sisälle vältytään. Monesti ulkonäkö ja kiinteistön arvo muuttuu pihan pinnoittamisella. Myös talvihoito helpottuu huomattavasti. Tiilitaloon sopivat usein teolliset betonikivet, kun taas hirsitalon kanssa luonnonkivet ja puupinnoitteet ovat monesti osuvampi valinta. Suoraa ohjesääntöä ei näissäkään asioissa ole, vaan muu ympäristö ratkaisee valintoja.

Haluaako säntillisiä suoria linjoja tai pehmeitä muotoja ratkaisee valinnoissa, teollinen betonikivi on yleensä sama kuin suorat linjat. Käytännössä yksityisen pihan rakentajan on vaikea saada pieniä kivieriä, paitsi perinteisiä laattamalleja. Kiviä kuitenkin valmistetaan eri tyyppisiä ja eri kivilaaduista eivätkä ne ole sen työlämpiä latoa kuin tavalliset laatatkaan. Esimerkiksi nk. ”roomalainen ladontamalli”, jossa on yhdistetty laattaa ja noppakiviä on huomattavasti elävämpi kokonaisuus kuin pelkkä laatta. Myös kiviä ja elävää materiaalia voidaan yhdistää tekemällä ruohosaumaus, jollei haluta pelkkää suurta kiveys aluetta. Samallaistaminen japanilaiseen henkeen sopii alueille joilla ei ole suurta kulutusta. Sävyksen saattaa antaa muutama sähkönsininen kivi siellä täällä.

Terasseilla tai oleskelualueilla puu antaa pehmeämmän ja lämpimämmän vaikutelman sekä on jalalle mukavampi materiaali. Se on helpompi työstää ja muodoilla on helppo leikkiä. Terrassin ei aina tarvitse olla se suorakaiteen muotoinen tila, vaan vaikka taiteilijan paletti voi olla esikuvana. Puuta voidaan käyttää myös useammassa suunnassa; laudoituksena, rutilöinä, pystypöleinä, halkaistuna. Käsittelyssä vaihtoehtona painekyllästetyn lisäksi on myös ympäristöystävällisempi lämpökäsitelty puu.

Hauskoja vinkkejä löytää usein puutarha-alan lehdistä ja lisäksi esimerkiksi englantilaisissa puutarha-alan kirjallisuudessa on uskomattomia vaihtoehtoja, joista varsin moni soveltuu suomen oloihin. Pihan päällysteen ei tarvitse aina olla se sama sidekivi, vaan luovuus peliin tässäkin asiassa.

Kasvien valinta ja sijoittelu

Kasvien valinnassa on huomioitava muutamia tärkeitä seikkoja. Mieleen jäänyt pieni pensas saattaa parin vuoden kuluttua olla kaksimetrinen pusikko, huomioon on otettava kasvin lopullinen koko. Jokin aikaa sitten muodissa ollut Terijoen salava kasvattaa usein jopa 14 metrin latvuksen, joten ongelmia saattaa rivitalopihalla syntyä...

Toinen huomioitava asia on kasvualusta ja sen

soveltuvuus kasville. Joka kasvi tarvitsee viihtyäkseen sille tyypillisen kasvupaikan. Tosin myös hoidon intensiivisyydellä voidaan siihen vaikuttaa. Kasveja ei tulisi istuttaa niille soveltumattomiin valo/varjo olosuhteisiin. Jotkut kasvit saattavat jotenkin menestyä, mutta esimerkiksi kukinta kärsii. Ilmansuunnat ja ympäristön luomat edellytykset on siis syytä huomioida. Talon eteläpuolikin saattaa olla puolivarjon paikka, jos tonttia reunustaa rehevä puusto.

Parhaan tuloksen kasveista saa ryhminä ja sijoittelemalla ne kokonaisuuksiksi sekä mielellään pihan laiduille. Ne voivat myös toimia jäsentävinä ja tilaa jakavina. Taas silmäys luontoon, jossa kasvit kasvavat kerroksellisesti; ruohovartiset, varvut, pensaskerros sekä puusto. Sama toimii pihallakin. Pensaiden alustoilla maanpeittoperenna helpottaa myöhemmin hoitoa ja estää kasvualustan liian tiivistymisen. Nurmikkoa pensaiden alle ei kannata kylvää ja yksittäiset sinne tänne ripotellut kasvit näyttävät kovin surkeilta.

Kasveja valittaessa kannattaa myös miettiä talvea. Ikivihreistä on iloa talvellakin, joillakin kasveilla taas on värikkäät versot tai talventörröttäjiksi jäävät kukinnot. Kotimaisilla kasveilla on parhaat edellytykset menestyä meidän olosuhteissa. Myös luonnonkasveista löytyy varsinkin perennapenkkiin paljon hyviä vaihtoehtoja.

Kasvien kukinta-aika ja niiden jaksotus antaa pihalle ilmettä pidemmäksi aikaa. Tässä voidaan myös hyödyntää suunnittelijoiden paljon käyttämää sijoittelua; samoja kasveja eripuolille pihaa, jolloin pihasta muodostuu mielikuva kuin koko piha kukkisi yhtä aikaa.

Tuleva hoidon taso ratkaisee myös valintoja tehtäessä. Haluaako kasvin, joka kaipaa vuotuisia hoitoleikkauksia tai peräti muotoon leikattavan pensasaidan. Joistakin kasveista on syytä nyppiä kukinnot pois ja toinen taas on lähes hoitovapaa.

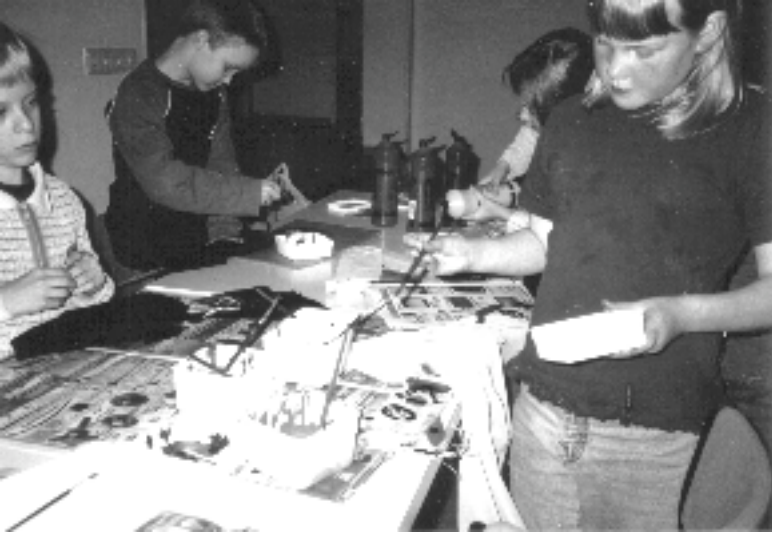
Istutettaessa huomioidaan oikea istutussyvyys. Liian syvään istutettu puu saattaa juroa kasvupaikallaan vuosia. Yleensä ostetun taimen istutussyvyys on oikea. Kasvupiste jää kasvilla maanpinnalle. Istutuksessa ei myöskään kannata tehdä sitä perinteistä ”ruukkumaista” poteroa, vaan mieluummin sekoittaa maanparannusaineet koko kasvualustan laajuudelta tai istuttaa kasvi olemassa olevaan tilanteeseen.

Rehevä, kaunis piha ja hyvin viihtyvät kasvit palkitsevat miettimisen tuottaman vaivan.

Leena Rapo

Artikkeli pohjautuu Jyväskylän kaupungin hortonomi Leena Rapon kirjastoesityksensä 24.4.2003.

HAMMASLÄÄKÄRI
SIRKE SALTEVO
YLIOPISTONKATU 38
P. 211 733

Nukketeatterikerholaiset Joonatan (vas.), Lasse, Maija ja Mari valmistavat savinukkeja.

NUKKETEATTERIA KYPÄRÄMÄESSÄ

Teatteri Capelle on kohta toiminut jo vuoden verran. Ohjelmistossani on kaksi nukkenäytelmää, jota esitän yksin ja lisäksi tarjolla on yhteistyönäytelmä, jota esitän toisen näyttelijän kanssa. Teatteri Capellen ensimmäinen näytelmä "Anni ja tinasotamies" valmistui syksyllä 2002 ja se on osoittautunut mainioksi pieniinkin paikkoihin. Seuraavaksi aloin suunnitella isompaa juttua, jota voisin tarjota kouluille. Rahaa tuotantoon oli niukasti, tuskin lainkaan, kunnes Keski-Suomen taidetoimikunta auttoi minua työskentelyapurahalla. Saatoin hyvillä mielin jatkaa Pinokkion muokkaamista nukkenäytelmäksi. Omakotitalomme alakerta oli riittänyt Anni ja tinasotamiesnäytelmän harjoitustilaksi, mutta nyt tarvitsin ehdottomasti lisää tilaa.

Usein kotiin tullessa Erämiehenkadulle huomioni kiinnittyi siihen, että Kypärämäen Työväenyhdistyksen tilan ikkunoista ei monestikaan näy valoa iltaisin. Soitin yhdistyksen puheenjohtajalle ja kysyin, voisinko käyttää tilaa Pinokkion harjoituspaikkana. Se sopi heille ja sovimme mielestäni aika epätavallisen ja hauskan vuokranmaksutavan. Pidän samassa tilassa kahta nukketeatterikerhoryhmää, jotka kokoontuvat kerran viikossa huhti- toukokuun ajan. Toinen kerhoista on 4-6- vuotiaille ja toinen kouluikäisille, 7-12- vuotiaille. Teatteri Capelle antaa maksuttoman lasten ohjaamisen ja lainaa sermejä ja ääni- ja valokalustoa kerhotoimintaan. Työväenyhdistys antaa vastapalvelukseksi minulle harjoitus- ja esitystilaa kevääksi 2003 ja maksaa nukketeatterikerhoissa tarvittavien materiaalien kustannuksia. Työväenyhdistys haluaa näin omalta osaltaan aktivoida toimitilansa käyttöä asuinalueemme asukkaiden hyödyksi. Eli kaikki kolme osapuolta hyötävät.

Pinokkio valmistui helmikuun lopulla ja mielestäni siitä tuli hyvä. Olen nyt loppukevästä esittänyt kahta näytelmääni KTY:n tilassaja ne ovat olleet avoimia yleisöesityksiä. Kaunis kevät, hyvät ulkoiluilmat ja

puutarhatyöt ovat varmaankin vieneet minulta katsojia. Vanhasta kokemuksesta toukokuu ei ole parasta teatteriaikaa, mutta olen iloinen, että ne jotka ovat teatteriini tulleet, ovat lähteneet tyytyväisin mielin.

Samassa talossa, Erämiehenkadulla, sinnittelee myös Kypärämäen lähikirjasto. Edellisestä asukaslehden jutustani oli vahingossa jäänyt kirjastoa käsittelevä kappale pois. Palaan siihen aiheeseen, nimittäin, että pienikin voi olla suurta. Kirjastomme toiminnan jatkuvuus on ollut tänä keväänä taas vaakalaudalla. Kävijämäärät eivät ole samaa luokkaa kuin esimerkiksi kaupunginkirjastossa, mutta se, että on pieni lähikirjasto, ei saa olla perustelu sille, että pienen saa lakkauttaa.

Sekä pienessä että isossa kirjastossa käy tyytyväisiä asiakkaita. Itsekin edustan pientä marginaaliryhmää: toimin yrittäjänä teatterityötä tehden, joka sattuu vielä olemaan nukketeatteria, mikä sekin on kapea siivu teatterikentästä. Esitykseni eivät ole massatapahtumia, vaan yleensä pienimuotoisia ja suunnattuja lapsille. Mutta pieniäkin tarvitaan, myös keskikokoisia, suuria, kaikenkokoisia. Viime aikojen koskettavimpia esityksiä, mitä olen nähnyt näyttämöllä, ovat edustaneet juuri näitä ääripäitä. Kaisa Korhosen "Täällä pohjantähden alla" Jyväskylän kaupunginteatterin suurella näyttämöllä oli loistava. Se näytelmä pääsi edukseen isomman työryhmän tekemänä ja tunnelma yleisön joukossa oli käsinkosketeltava. Yhtä koskettavan, mutta erilaisen elämyksen sain, kun seurasin Juha Hurmeen monologia "Puupää" Vakiopaineen pienessä teatteritilassa.

Kaikenlaisessa kulttuuritoimessa ja taiteen tekemisessä erilaisuus on rikkautta.

Ilona Lehtoranta
www.urli.org/capelle

AURINKOISTA KESÄÄ KAIKILLE!

**Kypärämäen
fysikaalinen
hoitolaitos**

**Erämiehenkatu 6, 40630 JKL,
p. (014) 311 0665**

KYPÄRÄMÄKEÄ SANEERATAAN TÄNÄ VUONNA

Peruskorjausten yhteydessä kadut kaivetaan auki, niihin rakennetaan sadevesiviemärit, uudet paksimmat kerrokset routaa vastaan ja asennetaan reunakiveys. Katuväläistys uusitaan tässä yhteydessä.

Kypärämäen ja Köhniön alueella saneerataan tänä vuonna Loukkukatu ja Kahakatu, jotka ovat huonosti pohjattuina tai kokonaan pohjaamattomia ja sen vuoksi routivia. Asukasyhdistyksen kirje tekniselle lautakunnalle avasi rahoituksen ja todella huonokuntoisen Kahakadun peruskorjaus aloitetaan syksyllä, mutta varsinaiset viimeistelytyöt ja asfaltointi tehdään vuonna 2004 kuten Loukkukadullekin.

Asukkaiden toivomuksesta Köhniönkadulle, Keskussairaalantien ja Kangaskadun välille rakennetaan jalkakäytävä. Jalkakäytävän jatkoksi on Keskussairaalan tielle suunnitteilla korotettu suojatie. Työn valmistuttua liikenne selkiytyy ja lisää erityisesti jalankulkijoiden turvallisuutta.

Loukkukadun peruskorjaus on vielä epävarmaa rahoitusvajeen vuoksi, mutta rakentaminen varmistuu loppukesällä. Nopeuksien alentamiseksi Erämiehenkadun risteys rakennetaan korotettuna ja Loukkukadulle rakennetaan useampia hidasteita. Samalla uusitaan koko vesihuoltojärjestelmä. Jos kiinteistön viemäröinnissä on ollut ongelmia, kannattaa jo alkukesästä ottaa yhteyttä vesilaitokseen ja täten tuleva remontti voidaan suunnitella kadun peruskorjauksen yhteyteen.

Kypärämäen koululla on katusuunnitelmien esittelytilaisuus 10.4.2003. Yleisöä oli runsaasti ja jatkosuunnittelussa otettiin huomioon mahdollisimman moni asukkaiden tekemä ehdotus. Näillä investoinneilla alueen liikenneturvallisuus lisääntyy huomattavasti ja samalla alueen viihtyisyys paranee.

Loppuvuodesta aloitetaan todella tärkeä hanke eli Keihäsmiehenkadun ja Vesangantien kiertoliittymän rakentaminen. Työn valmistuttua kesällä 2004, nopeudet Kypärämäen päällä laskevat ja jalankulkijoiden, erityisesti koululaisten, liikenneturvallisuus lisääntyy.

Simo Suoja

TEATTERITERVEHDYS, KYLÄLÄISET!

Nyt sitä on sitten saatu ensimmäinen vaihe oman alueen teatteritoiminnassa rutistettua kevätkauden osalta päätökseen. Alku oli hieman takeltelevaa - niinhän se yleensä aina - kun ei oikein ollut tuota yhteistä tiedotuskanavaa käytössä, mutta kun kerran liikkeelle päästiin, niin mikäpä meitä olisi pysäyttänyt. Toivottavasti kovin moni ei kuitenkaan jäänyt kyydistä.

Maaliskuun loppupuolella aloitimme keskiviikkokokouksemme kirkon yläkerrassa. Tilat ovat olleet ryhmämme käyttöön todella ihanteelliset. Kukaan ei ole häirinnyt meitä emmekä me - välillä mitä omituisimmilla itseilmaisuhuudoillamme - muita. Tai ainakaan kukaan ei ole toistaiseksi tullut julkisesti valittamaan.

Anne, Kaisa, Sanna, Sari, Siiri, Säde ja Terttu. Siinä ryhmän tämän hetkinen koostumus. Ryhmän täynnä uskomatonta naisenergiaa. Tai oikeammin tyttöenergiaa, sillä keski-ikä jää selvästi alle kahdenkymmenen. Ja kaiken lisäksi tuo energia suuntautui vielä oikeisiin asioihin eli tässä tapauksessa se aika, kun oltiin yhdessä, käytettiin juuri teatterin tekemiseen. Enpä nyt ihan heti muista toimineen tällaisen ryhmän kanssa, jossa ei kertaakaan tarvinnut muistuttaa siitä, mitä me kenties täällä yritämme tehdä. Kaikkien tyttöjen keskittyminen oleellisiin asioihin oli todella intensiivistä.

Koska kevätkausi jäi suhteellisen lyhyeksi, emme yrittäneetkään lähteä vielä tekemään mitään valmista esitystä, vaan käytimme ajan erilaisten, lähinnä improvisaatiomuotoisten perusharjoitusten tekemiseen. Niiden kaikkien tarkoituksena on antaa ihmiselle tiettyjä valmiuksia näyttämötyöskentelyyn. Vaikka kaikki tehtiinkin tosissaan, liian vakavaksi ei silti koskaan heittäydytty. Välillä tietysti soitettiin, laulettiin ja tanssittiin - minua itseäni tietysti lukuun ottamatta, sillä vaikka tanssilantio miestä veisikin, pitäisi ensin löytää se kadonnut lantio.

Nyt siirrymme koulujen kesälomien myötä ansaitulle tauolle, paitsi tietysti se meistä, jolle ei riitä talviteatterit - vielä pitää kesäteattereissakin olla mukana. Muutenhan sitä saattaisi joutua viettämään ihan oikeita vapaapäiviä. Joskus elokuun aikoihin on tarkoitus sitten jatkaa entiseen malliin eli sama paikka ja sama aika. Mutta silloin lähdemmekin melkein välittömästi työstämään omaa näytelmää, joka näillä näkymin on täysin itsenäistä tuotantoa. Ryhmästä löytyy taitoa kirjoittaa, säveltää, sanoittaa, soittaa, laulaa, tanssia ja näytellä, joten musiikkipitoinen näytelmäilottelu lienee luvassa.

HYVÄÄ KESÄÄ!

Hiuskulma

Armi Peltonen

Erämiehenkatu 17

(Plussa-kioskin talo)

Puh. 254831

KOKEMUKSIA JA AJATUKSIA VALTUUSTOSSA TYÖSKENTELYSTÄ

Ja Huomio ja Haloo ja Herätys! Syksyllä jatkettaessa mukaan mahtuu luonnollisesti ja ehdottomasti jokainen halukas näyttelemisestä kiinnostunut henkilö ikään, kokoon, näköön ja ennen kaikkea sukupuoleen katsomatta. Ryhmään on helppo tulla, ja takaamme jokaiselle lämpimän vastaanoton. Seuraa syksyllä lähiliikkeiden ilmoitustauluja - infoa saat ainakin kirjastosta ja Plussasta - tai soita suoraan minulle.

Tässä vaiheessa kiitokset kaikille mukana olleille ja toimintaa tukeneille. Erityisesti seurakunnalle, jonka suhtautuminen toimintaamme on ollut todella joustavaa ja ennakkoluulottoman positiivista; Kypärämäen koululle Timolle, jonka ovi on ollut aina avoinna; ja tietysti omasta puolestani tytöille, joiden positiivinen energia on tarttuvaa lajia. Tästä on hyvä jatkaa.

Lasse Savola
sinunkin kylätaiteilijasi
050 - 352 1058

Kypärämäen vuoden 2003 Kulttuuripäivillä järjestettiin ensimmäistä kertaa Musiikkiluistelut. Kahakadun kentälle kerääntyi runsalukuinen joukko alueemme asukkaita luistelemaan lastenmusiikin, nuorisomusiikin ja vanhemman väen mieleisen musiikin säestämänä. Kuvassa nuoria kypärämäkeläisiä luistelijoita tuumaustauolla. Uusi huoltorakennus palveli luistelijoita erinomaisesti.

Kuva Jukka Louhivuori

KÖHNIÖN RANTAJUHLA 2003

järjestetään maanantaina 11.
elokuuta klo 18 alkaen Köhniön
uimarannalla. Ohjelmassa mm.
laulua, soittoa, luontoaiheisia
kilpailuja, ongintakisa, lettuja ym.
herkkuja. Kaikki mukaan!

Nyt on takana lähes kaksi kautta työskentelyä kunnanvaltuutettuna. Aika ei ole pitkä verrattuna Kypärämäen veteraanivaltuutettujen monivuotiseen työskentelyyn. Kerron seuraavassa omista kokemuksistani ja pohdin valtuuston toimintaa erityisesti pienten kaupunginosien - kuten Kypärämäen - näkökulmasta.

Valtuuston ensimmäiset kokoukset olivat jossain määrin yllättäviä kokemuksia. Ennen valtuustoon valintaani en ollut juurikaan käynyt seuraamassa kokouksia. Ennakkokäsitykseni oli, että kokoukset ovat hillittyjä ja hallittuja samaan tapaan kuin yliopistossa tiedekuntaneuvoston kokoukset, joihin olen useita vuosia osallistunut. Varsinkin ensimmäiset valtuuston kokoukset olivat omasta näkökulmastani arvioituna luonteeltaan aivan toisenlaisia. Mieleeni tuli nuoruuteni koulu, jossa oppilaat välillä pulisivat keskenään ja heittelivät opettajalle ja toisilleen välikommenteja. Valtuusto ei siis ollutkaan kuvitelmiäni mukaista rauhallista puheenvuorojen kuuntelemista ja niiden pitämistä. Näin jälkepäin ajateltuna yllätys oli itse asiassa myönteinen. Välillä jopa vauhdikkaiksi muodostuneet istunnot saattavat sisältää teräviä ja hauskoja "heittoja", jotka antavat kokouksille väriä. Edellä olevalla en tarkoita, että valtuustotyöskentely lähestyisi anarkiaa, kaukana siitä, vaan parhaimmillaan ne ovat lähellä viihdyttävää teatteria, jossa käsitellään laaja-alaisia yhteiskunnallisia kysymyksiä. Suositellenkin myös alueemme asukkaille valtuuston kokousten seuraamista ainakin silloin tällöin. On hyvä tietää, mitä valtuustossa käsitellään ja kuinka asiat valtuuston tasolla etenevät.

Ensimmäisiin kuukausiin sisältyi Kypärämäen ja Köhniön kannalta kuumen aiheen käsittely eli Köhniön taustan kaavoitus. Alueen valtuutettujen kanta asiaan vaikutti selvältä. Köhniön taustaa tai sen rantoja ei saa kaavoittaa eikä asuntoja saa rakentaa rannan välittömään läheisyyteen. Mutta mikä oli valtuuston enemmistön selkeä kanta. Rannan läheisyyteen tulevien tonttien suhteen saimme ymmärrystä, mutta sen sijaan Köhniön taustan kaavoituksessa emme. Useimpien poliittisten ryhmien mielestä tuo alue on varovasti rakennettuna yksi niistä alueista, jonne tulevaisuudessa saataisiin runsaasti kipeästi tarvittavia uusia asuntoja. Monista puheenvuoroista huolimatta vaihtoehtoiset ratkaisut eivät saaneet muita lämpiämään. Sen sijaan saatiin aikaan ponsi, jossa todetaan, että rakentamisessa on pidettävä erityistä huolta rakentamisen ympäristövaikutuksista.

Tullaanko Köhniön taustaa koskaa rakentamaan jää nähtäväksi. Paljon voidaan vielä tehdä asian eteen, mutta kokemus osoitti rajat, mitä on tehtävissä silloin kun on kyse kaavoituksen suurista linjoista ja kaupungin yleisestä edusta. Tämän olen saanut huomata monessa muussakin kaavoitusta koskevassa keskustelussa. Satojen kuntalaisten allekirjoitukset eivät näytä merkittävästi painavan kaavoituksen suuria linjoja vedettäessä. Jotain ne kuitenkin merkitsevät: usein kaavoitukseen tehdään yksittäisiä muutoksia, joissa otetaan huomioon kuntalaisten ja alueen asukkaiden näkemyksiä. En siis väitä, ettei kannattaisi yrittää vaikuttaa päättäjiin adresseilla ja lehtikirjoittelulla. Varmasti kannattaa. Vaikka alkuperäistä tavoitetta ei

saavuttaisikaan, voidaan parannuksia alkuperäiseen suunnitelmaan saada ajetuksi läpi. Kaavoitusta koskevat prosessit ovat hitaita ja niissä pyritään kuuntelemaan herkillä korvalla kuntalaisten mielipiteitä. Joskus nämä voidaan ottaa sellaisenaan huomioon ja joskus taas alkuperäiset suunnitelmat muokataan paremmin kuntalaisten toiveita vastaaviksi.

Toinen kiperä kysymys on jo pitkään ollut kirjastomme kohtalo. Myös tähän kysymykseen olen törmännyt yhä uudestaan. Kulttuurilautakunnan varapuheenjohtajana olen kirjastoa koskevia kysymyksiä päässyt seuraamaan läheltä. Lautakunnan kannaksi on tullut, että lähikirjastoverkosto kuuluu kulttuuritoimen peruspalveluihin ja näin ollen siitä pyritään erityisesti pitämään huolta. Kirjastoauton toiminnan jatkaminen näyttää todennäköiseltä. Kaupungin talouden ongelmat ovat luoneet suuria paineita kirjastoverkoston supistamiseen ja tätä kirjoitettaessa kaupungin talouden tasapainoittamista pohtiva työryhmä ehdottaa kolmen sivukirjaston lakkauttamista. Kulttuurilautakunta puolestaan totesi jo aikaisemmin keväällä, ettei kirjastoverkoston supistamiseen pidä ryhtyä. Tulevat kuukaudet ovat sivukirjastojen suhteen tärkeitä ja asukkaiden aktiivisuutta tarvitaan tukemaan alueemme valtuutettujen työtä. Tämän alueen valtuutetut yhdessä muiden kirjaston merkityksen ymmärtävien valtuutettujen kanssa puolustamme kulttuurin peruspalveluja parhaamme mukaan.

Mielenkiintoisinta valtuustotyöskentelyssä on ollut nähdä, kuinka päätökset syntyvät ja ylipäätään tutustua kunnan hallintokoneiston toimintaan. Silloin kun oman alueemme asioita voidaan puolustaa yleisillä, kaupunkimme kehittämisen kannalta tärkeillä periaatteilla, on asioiden eteenpäinvieminen sujuvaa. Sen sijaan mikäli on kysymys yksittäisten kuntalaisten asioista ei vaikuttaminen ole enää yhtä helppoa. Demokratian pelisääntöihin kuuluu, että enemmistön näkökanta voittaa.

Tämän valtuustokauden puolivälissä on todettava, että monia myönteisiä asioita on tapahtunut. Kahakadun kentän uusi huoltorakennus on valmis ja palvelee kaikkia liikunnasta kiinnostuneita. Tämä on ollut monivuotinen

asukasyhdistyksen kärkihanke, joka viimeinkin toteutui. Kulttuuripäivien musiikkiluisteluissa asukkailla oli mahdollisuus nauttia tyylikkään huoltorakennuksen palveluista. Lähikirjastomme kohtalo on epävarma, mutta on jatkanut tärkeää toimintaansa ja ollut aktiivisesti mukana asukasyhdistyksen kanssa esitelmien järjestämisessä. Koulun tulevaisuudessa ei näy suuria uhkia ja lähivuosina myös Kypärämäen koulua kunnostetaan. Liikenneturvallisuuksi on parannettu ja tullaan parantamaan mm. uusilla töyssyillä ja teiden kunnostuksella. Lasten leikkipuistoja on kunnostettu ja mm. nk. Siwan puisto on hyvässä kunnossa ja perheiden suosiossa.

Kypärämäen asukasyhdistystäkään ei ole unohdettu, vaan sen toimintaa kaupunki on tukenut antamalla huomattavan toimintatuen ja tämän lisäksi alueellisesta kehittämisrahasta on tuettu tällä kertaa valokuvakirjan toimittamista. Kesää voimme lähteä viettämään vaihtelevin mieliloin ja miettimällä, kuinka alueestamme saataisiin tulevina vuosina entistä viihtyisämpi. Erityisesti nuorisollemme pitäisi löytää kokoontumispaikka. Asukastalon eteen pitääkin tehdä entistä enemmän työtä ja keskittää yhteiset voimamme sen saamiseksi lähitulevaisuudessa.

Hyvää kesää toivottaen

Jukka Louhivuori

SIWA

Ark. 9-21

La 9-18

Su 12-21

Seurakunnan, Kypärämäen Marttojen ja asukasyhdistyksen yhdessä järjestämät kahvimatineat ovat jatkuneet entiseen tapaan. Keväällä kuultiin matinea, jossa alueellemme hiljattain muuttaneet taiteilijat Harri Forsten (viulu), Heli Haapakoski (bassoviulu) ja Katariina Liimatainen (piano) esiintyivät runsaslukuiselle yleisölle.

Kuva Jukka Louhivuori

**UUDET
PIDEMMÄT
PALVELUAJAT:**

ARKISIN **9-21**

LAUANTAISIN **9-18**

KESÄ-
SUNNUNTAISIN **12-21**

Tavallista parempi Ruokakauppa

K

SUPERMARKET

LÄNSIVÄYLÄ

Kaivokatu 1 puh. 014-339 9300
lauri.ojanpera@k-supermarket.fi

LAHJAVIHJE
KYPÄRÄMÄKI JA SEN VÄKI
CD-ROM 20
 Myynti: Erä-kukka
 Erämiehenkatu 6

KYPÄRÄMÄKI JA SEN VÄKI

JYVÄS-APTEEKKI

KYLLÖN
TERVEYSASEMA
 P. 334 2600

AVOINNA
 MA-PE 8.30-20.00
 LA 8.30-16.00
 SU 10-18

MITTAKALUSTE

E. Aumanen Oy

• KEITTIÖT • VAIHTO-OVET •
 KYLPPÄRIT • ETEISRYHMÄT

T:STO (014) 252 233, 040 502 8879

LPV
 ARKKITEHTITOIMISTO
 LPV JYVÄSKYLÄ OY

ASUKASYHDISTYKSEN TOIMIKUNTA 2003-2004

Kari Kettunen	Keihäsmiehenkatu 3,	254 609
Terhi Tuukkanen	Köhniönkatu 19,	244491
Sini Louhivuori , pj.	Koivukatu 4 ,	253 286
Antero Mikonranta	Koivukatu 19,	3100 607
Arja Mönkkönen	Rihlaperä 1,	242786
Juha Saltevo	Permikatu 15,	241512
Simo Suoja	Kahakatu 17,	254260
Ritva Salunen	Keihäsmiehenkatu 19,	3111 725
Savola Lasse, siht.	Saihokatu 4	050-3521058
Arja Toivanen, tal.hoit.	Loukkukatu 43 C,	243 141

624 652
 040-5011731
 050-5237723
 624 297

040-5082653
 0400-546 190

KÖHNIÖN
PLUSSA
ELINTARVIKEKIOSKI
KAHVIO

Erämiehenk. 17
 Puh. 253818

KOFF *Online*